

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnik je plačevali naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilu političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana osmrtnice in javne zahvale dimači oglašit. se računajo po pogodi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnina in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Bismarck zmaguje.

Bismarckova deviza je bila: sila je nad pravico.

Ko je Nemčija premagala Francoze in je tako došla do hegemonije v Evropi, bilo je hudo za vse male in šibke narode. Deviza Bismarckova je evela, glavna beseda je pripadala železu in ognju. Iz Berlina ven je vel po vsej Evropi veter prave reakcije, one reakcije, ki gazi pravico in ne pozna drugzega, nego nasilje. Stanje je bilo neznosno. Antiteza Bismarcka v Evropi je bil Anglež Gladstone, branitelj prava, slobode in humanitarnih načel. Veliki starec je v svoj čas veliko pripomogel do svobode najprej Italiji, potem Grški, a v svoji lastni domovini je izvel velikanskih reform v liberalnem duhu, in to toliko na političnem in socijalnem, kolikor na gospodarskem polju. Na žalost, da ni mogel uresničiti jednega od najmilejših idejlov svoje starosti: da Irski ni mogel dati svobode. Njegovi lastni rojaki so ga zaprečili in pred odporom svoje lastne domovine se je moral umakniti v zatišje, kjer je tudi umrl. Ne smemo pozabiti tople in srčne brzojavke, ki jo je o tej priliki car Nikolaj ruski doposlal udovi Gladstonea. Po tej brzojavki kakor da si vladar Rusije prisvaja velika načela angleškega državnika. Ko je ruski car prvokrat izprožil idejo konferencije za občni mir na temelju prava in pravice, je bilo to kakor odmev one humanitarne brzojavke. Da pa konferencija ni vspela po namenih Nikolaja II., to ni njegova krivda. Ali, kako dela danes Nikolaj II.?

Hegemoniji Nemčije v Evropi, po porazu Francije v letu 1870, stopila je nasproti francozsko-ruska zveza. Po tej zvezi je bila ustvarjena nova situacija, a Francozka je bila dovedena v položaj, da vrši svojo staro mislijo zaščitnice slabotnih in tlačanih. Zato je po rusko-francozski zvezi vsem malim in tlačanim narodom kakor odleglo: vsi so navdušeno pozdravili to zvezo, vsi so se radovali. In kako da ne bi se radovali? Ta zveza je bila kakor naperjena proti Bismarckovi teoriji in je morala zaprečiti vsako nadaljnje zlorabljanje sile, zlasti od strani Nemčije in Angležke. Ali je ta zveza izpolnila nade, ki so se stavile v njo? Naravno je sicer, da se gotove zasnove v veliki politiki in v velikem svetu ne dajo izvesti od jed-

nega dne do drugega. Zato se končni cilj rusko-francozke zveze — naj je že ta ali ta — ni mogel izvršiti z ono lahkoto in ono hitrostjo, kakor so želeli njega privrženci. Pred vsem je trebalo, da si naredi pot. Poleg tega je bilo nekaj, celó mnogo na tem, da zabranjuje razvoj in zlorabo sile. Že obstanek zveze je bil od sebe jamstvo in blagoslov; bil je že sam na sebi neprestani memento za one, ki bi hoteli gaziti pravico. Ves ta čas se francozsko-ruski zvezi niti ni ponudila prilika, da bi eksplahirala kako konkretno, pozitivno delavnost. Sloboda Krete, vzlic porazom Grške, je na koncu konec njeno delo. Ali sedaj se jej ponuja prilika, da deluje, da se izkaže; ponuja se prilika v času, ko hoče Evropa storiti jedno od največjih zločinov proti pravu, proti prosveti, proti humaniteti. Mi nočemo tu preiskovati, da-li je vojna v južni Afriki dovršena. Je ljudij, ki pričakujejo še le odločilno hitko, ki se nadejajo, da bi se sreča še mogla obrniti na stran junaskih Burov. Nikdo ne bi pristraneje želel tega, nego mi. No, zopet le vemo, da-li se ne udajemo iluzijam. Za sedaj treba računati z uspehi Angležke, a to je znano, kako hoče le-ta zlorabiti te vspehe. Republik, ki sta nastali na obrambo svoje slobode, hočejo uničiti, zbrisati ja z lica zemlje, da bi postali le angleška kolonija, kjer bi bil urojeni element Burov gažen in-tlačen v prilog krvoločnim angležkim kapitalistom. Vsa južna Afrika bo je na sama velika angleška kolonija in Angležja izvrši jedno od najznamenitejših točkov francosko-ruske zveze? Da, tako vprašujejo sedaj prijatelji te zveze, zlasti mi Slovani, ki smo navdušeni toliko za Francijo kolikor za bratski nam narod ruski. Ako rusko-francozka zveza ne bo posredovala — in naj bo v tej ali oni formi — izneveri se svoji nalogi in nadam, ki so se stavile do nje. Ako rusko-francozka zveza dovoli, da Angležka izvrši svoje namene v južni Afriki, kako jamstvo bo še ta zveza civilizovanemu svetu? Ko sta se ruski in nemški cesar sešla v Darmstadtu, v očigled vojni, je bilo splošno menenje, da je ruski car preko nemškega cesarja sporočil Angležki, da ona v izkoriščanju svojih zmag ne sme prekoračati neke meje. Ali se je svet prevaril? Ne, svet se ne more

sprijazniti z mislijo, da bi Rusija in Francija gledali s prekrizanimi rokami, kar angleška dela v južni Afriki. To ne bi bila le zmaga Angležke, ampak bila bi tudi zmaga izvestnega načela, izvestnega zistema. Bila bi to zmaga onega zistema, proti kateremu se je sklenila rusko-francozka zveza!! To ne bi bil le poraz Burov. To bi bil poraz prava. To bi bil poraz za vse male in šibkeje narode. To bi bil poraz nad vsemi onimi, ki so tlačeni in ki so z zaupanjem gledali v rusko-francozko zvezo. Nasilje ne bi slavilo svojih orgij samo v južni Afriki, ampak tudi v Evropi. Nikoli ni bilo tako sijajne prilike rusko-francozski zvezi, da se identificira s klicem, s simpatijami, z željami vsega prosvetljenega sveta! Ali da res zamudi to priliko? Ako Angležka izvrši svoje načrte v južni Afriki, bila bi to zmaga Bismarckove devize v najkrutejši in najbolj barbarski formi. Ali je možno umeti, da bi Rusija in Francija privolili v to?

Dinko Politeo.

Vprašanje naših vodnih zvez.

III.

(Ta članek je spisan posebnoma na adresu gospodov državnih poslancev.)

Vsled teh zvez prične naš izvoz gravitirati na sever in vse naše industrijske province od Alp gori, oziroma od Donavske kotline, pričnejo izvažati izključno preko Severa, posebnoma preko Hamburga. Trst pojde zopet za nekaj stopinj nižje, naše pomorsko pristanišče zgubi in njim bodo na zgubi vse južne province. Nemčija pa pridobi večino trgovine v Orijentu. Pomislimo, da je vzlic diferencijalni carini hamburška kava pred nekaj leti celó v Ljubljani vspešno tekmovala, ko še ni bilo ugodnih zvez. Iz tega moremo sklepati, da se kaj takega lahko zgodi tudi z drugim trgovskim blagom, posebno še, ako bo vsled pritiskanja ladij proti Hamburgu pomorska vožnja v Trst postajala vedno dražja in — bolj redka. V ilustracijo tega naj nam služi, kar se je dogodilo pred par meseci. Neka avstrijska tvrdka je hotela namreč najeti iz Sidneya ladijo, da bi peljala blago v Trst. Ali nobena jadrenica ni

hotela sprejeti ponudbe za to luko, in sicer baje zato, ker bi iz Trsta nazaj ne imela tovara. Tako je bila ona tvrdka prisiljena najeti ladijo za Hamburg in preko Nemčije voziti blago, ali pa plačati veliko dražjo vožnjino.

Mnogo bi se še dalo povedati o tej stvari, ali to ni naš smoter. Saj mi nismo principijelno proti temu, da se čim prej napravijo one vodne zveze, ki se namerjajo in ki so dale povod tej razpravi; posebno nismo proti temu, da se Visla regulira, kar je res potrebno. Nismo proti temu, da se trgovini odprejo nova pota. Ali to moramo zopet ponoviti, kar smo že povdarjali, da treba gledati, da bo naša država tudi kaj imela od teh troškov, ki jih bo morala trpeti, ne pa da bodo le tuji imeli koristi, ki v imenu svobodne plovbe izkoriščajo naš kapital in naš trud. Kajti naša žrtev ne obstoji samo v tem, da plačamo lepe svote denarja, ampak tudi v tem, da riskiramo propad našega jedinega obmorskega mesta, ki nima prave in dobre zveze z notranjimi deželami, in pa vsled tega gmotno škodo bližnjih provincij, ki so vse več ali manje vezane na Trst.

Z namerjanimi novimi kanali bo prizadeta velikanska škoda Trstu in vsem južnim pokrajinam, ki vsled svoje lege gravitujejo v Trst!! Če pa Trst stalno pada — pada tudi vrednost produktov naših dežel. Če torej že absolutno hočemo imeti te vodne zveze, zahtevajmo pa tudi mi nekaj, kajti druga zveza Trsta središčem naše države ni nikaka koncesija našemu ljudstvu, to je korist države! Če mi zahtevamo železnico, zahtevamo le korist države, in za-se zahtevamo le, da nas pustijo živeti, da nam ne pogube vse trgovine in nam ne pogube Trsta!! Kaj da je Trst za našo državo — to je pač znano. Trst je edini trgovski emporij, ki ga ima Avstrija. Dandanes gledajo in prežé vse države, kje bi si pridobile kosček obrežja, da imajo svoboden vhod in izhod v svetovni trgovini, da imajo slobodno vodno pot v ves svet. Zato tudi vse države podpirajo obmorska mesta in skrbje za zveze z notranjimi deželami, kar vidimo ravno v Nemčiji, ki vedno koplje nove kanale in dela nove vodne poti: žile odvodnice obmorskih mest. Le pri nas naj bi bilo edino naše trgovsko mesto ob obali Adrije popolnoma pozabljeno!! Trst naj bi bil žrtev Hamburga?!

J. U.

PODLISTEK 12

Moja prijateljica.

Piše Kopriva.

Začelo se je žalostno življenje. Kadar sem prišla iz šole domov, vselej sem našla stanovanje v neredu, razbite kozare, zlomljene, raztrgane podobe po tleh. Brata sta se jokala v svojih kotih, mati pa je vsa zaripljena v obraz z razkuštranimi lasmi glasno zmerjala in klela nad očeta.

Oče je bil redkokdaj doma. V gostilnah je pil okrog in se še le pozno v noči vračal. Večkrat sem se zbudila in ga slišala, kako je v sosednji sobi klel, kako ga je mati obsipala s psovskami... jej, jej, jej!

Bilo je grozno! Vsa tresoč se sem napeto poslušala na glasove, ki so prihajali iz sosednje sobe. Zastrasena in razburjena sem z široko odprtimi očmi bulila v temo. Včasih sem slišala krik, udarce, vzdihovanje, padce, hropenje... V sami srajci sem stekla iz postelje tjekaj, kjer sta se mati in oče z rdečimi jezuni obrzi vsa divja pretepavala. Vrgla sem se med oba, vlekla, prosila, branila... Oče mi je stopil časih s svojimi težkimi čevlji na nogo, da sem imela čisto odrgnjene prste in marsikak težek udarec je zadell mene. A v svoji razburjenosti nisem čutila nič in še le pozneje so se oglašale tudi bolečine.

Oče je vedno trdil, da si hoče poiskati kako službo, a nikdar ni prišlo do tega. Zdaj je bil zlovoljen, zdaj bolan, večinoma pa opit.

Nekoč, neke sobote, ob desetih zvečer se očeta ni bilo domov. Mati se je kregala, da zapije vse, pogoltna in požre, in da potem lahko vsi poginemo, če nas je volja, da bi bilo najbolje, da se prej ko prej „stegnemo kakor muhe“, itd. in tako dalje.

Naposled se je mati oblekla in odšla po očeta.

Dolgo, dolgo je ni bilo. Brata sta začela jokati, meni je bilo tesno in mučno. Noč je bila, sami smo bili, a očeta in matere od nikoder. Počakala sem še nekoliko, potem pa vzela svoj slammik, oblekla svoj plašček, naročila še bratoma, naj bosta mirna in odšla iskat očeta. Vežna vrata so bila navadno vsa noč odprta, zato sem lahko prišla venkaj.

Ulice so bile že prazne in tihe. Plinove luči so nemirno gorele v svetilkah, na nebu so lesketale zvezde.

Vedela sem, v katero krmo je oče navadno zahajal. Že česte sem slišala debeli, opiti glas očeta in visoki, vikajoči ton matere.

Tesno mi je postalo, vendar sem srčno stopila v vežo, tamkaj še nekoliko postala in naposled pogumno odprla vrata pivnice. Krog miz je sedelo mnogo možkih. Vsi so bili glasni

in vinjeni. V kotu je sedel oče. Pred njim je stala mati in ga za suknjo skušala potegniti s klopi. Oba sta se glasno prepirala.

— Pusti me, baba! —

— Ti grdoba pijana, vse požre! Vse požene po goltancu! O, jaz nesrečnica! Da bi ti vrag zamašil grlo! —

— Molči! Za svoje pijem! —

— Uši bi te bile že davnaj požrle, da mene nimaš, pijanec gujusi! —

— Kdo me je pripravil do tega, ho!?

Satan črni! Ksantipa, strupena!

— O, o, o! —

Možje so se smejali glasno in surovo.

— He, to ti je baba! ta zna! —

— Ej, Šiška, samo ne daj se, da te babnica užene! —

— Korajžo! Lopni, če ni drugače! Hej, moja stara doma! Jaz bi ji že pokazal! —

Tako je donelo od vseh strani in oče in mati sta se penila jez, pretila si s pestmi, zmerjala, vpila...

Nad vsem se je širila gosta, dušeca plast tobačnega dima; kisli, gujusi duh popitega vina, jedil, žganja, izpuhtevanje nečistih, potetih trupel je plaval v grdem, smrdečem, gujusenem zraku.

Tresla sem se gnjusa nad vsem tem, dih mi je zastajal, grozna razburjenost me je navdala.

(Pride še.)

Politični pregled.

TRST, 21. marca 1900.

Istrska mirovna pogajanja.

Delegati italijanske in hrvatsko-slovenske stranke obdržavali so danes drugo sejo. Seja je trajala od 10. ure predpoludne do 1½ ure popoldne. Izdali niso nikakega službenega priobčenja. Kolikor smo doznali, razpravljalo se je danes o posamičnih točkah, katere so delegati hrvatsko-slovenske stranke predložili kakor potrebe oziroma popuste. Razgovarjali so obširno o vsaki posamični točki ter razlagali vsaki svoje nazore. Od strani hrvatsko-slovenskih delegatov pismeno predložene točke sprejeli so delegati italijanske stranke z obljubo, da jih dajo na razgovor v svojem klubu ter da priobčé pismen odgovor na pojedine točke kluba hrvatsko-slovenskih zastopnikov.

Na večerajšnji dopolnilni deželno-zborni volitvi, ki se je vršila vsled odpovedi dra. Bartolija za mestno skupino Izola-

Milje-Buzet, je bil izvoljen kandidat italijanskega političnega društva za Istro, dr. Mihael Depangher. Le-ta je dobil 135 glasov, vrli hrvatski rodoljub Fran Flego pa 60 glasov.

Izid te volitve ima več vrednosti, nego bi mislil kdo. Seveda to za onega, ki zna misliti in ki se tudi resno hoče učiti iz dogodkov. Treba le pomisliti, da na jedni — na italijanski strani — je bil oficijelno proglašen kandidat gospodovne stranke, oziroma nje političnega društva, za katerega je delal ves aparat; na drugi strani pa kandidat, ki niti proglašen ni bil in za katerega ni bilo ni besedice agitacije v javnih listih! In vendar je Hrvat dosegel skoro polovico števila nasprotnikovih glasov!! Na dlani je, da so to sami zavedni odločni naši glasovi. Kje pa so drugi, ki bi gotovo glasovali proti italijanskemu intrasigentstvu, ako bi n. pr. le vlada hotela. Na zahtevamo, Bog ne daj, da bi vlada se svojimi organi pritiskala na kogar si bodi, da bi kršila in krčila svobodo volitve. Tega ne maramo in tudi ni treba. Mi smo marveč uverjeni, da bi po Istri marsikdo, ki sedaj poslušno in pokorno oddaja svoj glas za italijansko stranko, ker se boji nasilja in terorizma, glasoval proti terorizmu in nasilju ter za koncilacijo, ako bi le vedel, da moč oligarhiije nima opore v vladnem zistemu, oziroma da bi mogel pričakovati zaslonbe pred terorizmom.

Mi smo povdarjali to zlasti zato, ker se vladni krogi, ako so v zadregi, kaj radi izgovarjajo, da ni mogoče in da se ne da nič storiti. Prazni izgovori! Nam vsaj nikdo ne more podreti pripranja, da v hipu, ko bi nastopil zistem, ki bi — ostavivši nesrečna pota starih tradicij — proglasil devizo absolutno jednake dobrohotnosti na obe strani, zistem, ki bi vrgel od sebe predsodek, da je nasprotovanje Slovanom istrskim atribut pravega služabnika države, zistem, ki bi umeval resnično državno korist v teh krajih — da bi, ako bi prišlo tako — v hipu dobili v Istri deželnozhorsko večino, ki ne bi — kakor dela to sedanja — gradila barikad proti vsakemu sporazumljenju in ki hoče z nasiljem vzdrževati nečuvno stanje, v katerem ima manjšina prebivalstva vse, večina pa je brezpravna. In da je brezsmiselnost dosedanjega vladanja v Primorju na svojem višku, obstoji še notorično dejstvo, da cilji te gospodovne manjšine se stekajo v zaključno točko, ki leži — izven mej te države.

Spravna konferenca. Češki oddelek spravne konference se je včeraj bavil z vprašanjem rabe jezikov na čeških državnih uradih. Minister-predsednik je razložil pogoje za zakonito urejenje jezikovnega vprašanja v zunanjem službovanju. Posl. dr. Engel je v imenu Čehov naglašal stališče enakosti in enakopravnosti v vsej deželi ter opozarjal, da je potrebno, da vlada označi svoje mnenje glede rabe jezikov v notranjem službovanju. Isto željo je v imenu Nemcev izrazil dr. Pergelt. Minister-predsednik je rekel, da je pripravljen, da se takoj izrazi o območju občevarja oblasti med seboj, o obmejevanju na podlagi narodnosti in o jezikovni usposobljenosti uradnikov. Tu so pretrgali razpravo. Prihodnja seja bo jutri.

Tako se glasi uradna brzojavka. Druga poročila trdijo, da so bili člani konference neprijetno iznenadeni, ker gosp. Körber ni tako točno označil stališča vlade, kakor so pričakovali, in je marveč podal le nekoliko zgodovine jezikovnega vprašanja, torej stvari, ki so že v obče znane. Pred vsem so člani konference pričakovali, da gospod Körber natančno označi način, kako vlada misli rešiti jezikovno vprašanje.

Pač pa je vlada že minolo nedeljo predložila oddelku spravne konference za Češko načrt za razdeljenje dežele po okrajih — sodnih in političnih — ter okrožjih s posebnim ozirom na narodnostne razmere, tako, da bodo okraj kolikor možno jednotno narodni. Ta uredba, kakor jo misli vlada, bo zahtevala, da se osnuje nekaj novih sodnih in političnih okrajev, deloma čeških, deloma nemških.

Iz Srbije. Iz Belegrada poročajo v »Information«, da je prišlo radi vprašanja pomiloščenja obsojenih radikalcev do neljubih prizorov med kraljema Milanom in Aleksandrom. Ta poslednji je hotel nekatere radikalce pomilostiti. Temu pa se je uprl Milan najodločneje in je rekel — sklicevaje se na svojo oblast kakor oče — da nikdar ne dopusti sinu tega koraka. In kralj Aleksander se je moral udati. A to še ni bilo zadosti Milanu — tej poosebljeni maščevalnosti

— ampak je jel zasledovati, kdo da je njegovemu sinu udahnil to misel? In našel je »krivca« v dvornem maršalu polkovniku Rasiću. Tega poslednjega so seveda takoj odpravili z dvora. A še ni bilo zadosti, kajti Milan je naložil še strožje naredbe tudi proti nesrečnim žrtvam, ki morajo nositi težke verige na — golih nogah in trpeti glad. Danes dobivajo le nekaj vode in nežitnega kruha, jutri le malo prikube brez kruha in enkrat tednu se morajo popolnoma postiti. Opravljati morajo najponiževalnejša dela in ne smejo ni besedice spregovoriti med seboj. Ni čuda, da te nesrečne žrtve obupujejo in boleajo. Ako pojde tako dalje, v dobrem letu sploh ne bodo potrebovali več kraljeve milosti, ker bo vse pri kraju!!

In vse to se dogaja pred očmi prosvetljene Evrope! Genij človeštva zakrij si obraz in — jokaj!

Tržaške vesti.

Odbor političnega društva »Ednost« bo imel svojo sejo v petek zvečer ob 7. in pol uri. Z ozirom na resnost in pomembnost sedanjih časov prosimo odbornike in njih namestnike, da se udeležijo te seje.

Shodi prihodnje nedelje. Za prihodnjo nedeljo sklicuje politično društvo »Ednost« tri shode: v Škedenju v prostorih g. Sanein-Čemot; v Rocolu v prostorih g. Prašerna; in v Kolonji »pri Matevžu«.

Začetek shodom bo ob 4. uri popoldne.

Volilni sdodi po okolici. (Dolje.) Na Opčinah se je bilo zbralo precejšnje število volilcev. Videli smo mej njimi tudi nekaj pripadnikov nasprotnih strank, ki pa niso črhili niti besedice. Po kratkem a jedrnatem nagovoru predsednika g. prof. Mandića je p. dr. Slavik v daljšem govoru slikal važnost političnih volitev sploh in posebej še volitev v mestni in deželni zbor tržaški. Dokazoval je, da od Italijanov ne moremo pričakovati ničesar dobrega in da zahtevamo naša čast, naš ugled in naša korist, da volimo samo poslance iz naše srede, može naše krvi naše narodnosti! Ako se udamo našim nasprotnikom tako na milost in nemilost, smo povsem zgubljeni ter si svojo pogubo tudi zaslužimo. Pozivljaj je volilce, naj dne 8. aprila vsi oddajo svoj glas slovenskemu kandidatu in naj s tem dokažejo, da so zares vredni boljše usode.

Volilec g. Ferdinand Ferluga je na to predlagal za kandidata g. Ivana Goriupa, od katerega smemo pričakovati, da hoče in zna varovati naše interese. Volilci so z glasnim odobravanjem sprejeli to kandidaturo. Ko sta še gg. dr. Abram in dr. Slavik priporočala g. Goriupa kakor moža zmožnega, zaslužnega in vnetega za čast in napredek slovenske okolice, je bil isti soglasno proglašen kandidatom. Na to je g. Mandić zaključil zborovanje pozvavši še enkrat volilce z navdušenimi besedami, naj storijo svojo dolžnost.

(Pride še.)

Slovenščina in tržaško deželno sodišče. Pišejo nam: Kako daleč smo še z slovenskim uradovanjem na tuk. e. kr. deželnem sodišču, je razvidno iz sledečega:

Tajniku nekega tržaškega slovenskega društva so poslali poziv na isto sodišče v — italijanskem jeziku!! Zraven imena dotičnika je bilo tudi ime društva, kateremu tajnikuje, kar svedoči, da so na sodišču dobro vedeli, s kom imajo posla. In v zvezi temu so poslali laško povabilo! Sodni sluga je izjavil, da on ne vrne vabila, in da naj je povabljenec sam vrne, kamor hoče. Povabilo je romalo na predsedništvo e. kr. sodišča, katero prosimo sedaj, oziroma zahtevamo od njega, da za bodoče prepreči tako zastopavljanje našega jezika. Gospod preiskovalni sodnik Poliak je na zaslšanju rad ustregel zahtevi zaslšanca — ki je bil potem poklican s slovenskim pozivom — in ga je zaslšal v slovenskem jeziku, ali zapisnik je napravil italijanski!!

Dotičnemu našemu gospodu zamerimo, da je podpisal ta zapisnik, da-si nam je zatrdil, da je g. Poliak prijazna oseba in da so šele uči našega jezika. Ako je res tako, radi priznavamo in pohvalimo dobro voljo tega gospoda, ali ne moremo si kaj, da ne bi konstatirali na sploh, da s gospodje pač v škripih, kadar treba sestavljati slovenske zapise, a niso bili v škripih, kadar so kakor kompetenti dokazovali svoje poznavanje deželnih jezikov v besedi in pisavi.

Kakor delajo oni z nami, ko nam vsiljujejo povsod svojo laščino, tako moramo

mi zahtevati, da nas vabijo in zaslšujejo ter sestavljajo zapisnike vselej in povsod le v slovenskem jeziku. Zamera gori, zamera dol: mi moramo tako postopati in naj gospodje tudi trde, da povsodi uganjamo le politiko!

Prosimo vas: ako celo tajnika poznanega narodnega društva vabijo italijanski, kako se šele godi z drugimi strankami?!

V očigled takemu zastopavljanju našega jezika ne sme biti obzirov, ampak nastopiti treba z vso odločnostjo, drugače ostanemo vedno tam, kjer smo, to je: v popolni enakopravnosti.

V posnemanje. Na lanjskem občem zboru ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda je g. Ponikvar predlagala, naj bi si vsaka družabnica preskrbela malo hranilnico in v to polagala vsako nedeljo podva krajearja. S tem bi lahko jako koristile družbi in nabrala bi se precejšna svota. Te besede sicer niso obrodile tolikega sadu, kakor bi lahko, no, nekatere ž. družabnice so vendar poskusile in so nabrale v teku enega leta svoto 22 kron. In sicer so nabrale v pušice: gg. Ivanka Doles 5 K 62 v., dr. Rybačeva 4 K, Virginja Furlan 2 K, K. Ponikvar 3 K 18 st., Šorli 2 K, Počkaj 1 K 20 st., Gajeta 1 K, Zupan 1 K, Požar 1 K, Čok Josipina 1 K. Najpridnejša je bila g. Ivanka Doles. Dal Bog, da bi našle šemno go posnemalcev in posnemalk. Spominjajte se vedno prekoristne šolske družbe sv. Cirila in Metoda!

Zasedanje tuk. porotnega sodišča se odpravi dne 26. t. m. ob 9. uri zjutraj z razpravo proti Rozi Cernaus zaradi detomora. Dne 27. t. m. bo nadaljevanje razprave proti Ivanu Ukmariju radi uboja; ta razprava je bila v minoli seji odložena. Dne 28. t. m. pridejo na vrsto Ivan Jazbec in dr. radi tatvine kave na škodo tvrdeke Parisi.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj sta bila na tuk. deželnem sodišču obsojena: 34-letni Albert Zerna iz Kandije zaradi poneverjenja v 15 mesecev težke ječe in v izgon, a 40-letni že večkrat kaznovani Fran Mozetič iz Trsta radi tatvine v 6 mesecev težke ječe.

Poskušen samomor. 21-letna šivilja Amalija Bandel iz ulice Solitarij št. 27. se je včeraj skušala zastrupiti s kreolinom. Vendar je zdravniška pomoč prispela še o pravem času, da so ji rešili življenje. Vzrok poskušemu samomoru je baje žalost na zgubi drage osebe.

Javna zahvala. Odbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda se zahvaljuje najsrčneje g. Reichmanov, da je drage volje spremljala petje na glasovirju: tako tudi g. Vogriča in velečenjene gg. diletante, da so tako izborno zabavali občinstvo. Posebno priznanje in hvalo pa izrekamo g. vrtnarici Grmek, ki je s svojimi ljubkimi gojenčki kar očarala občinstvo. Konečno srčna hvala vsem, ki so prišli in pripomogli bodisi k moralnemu ali materialnemu vspehu.

ODBOR.

Posvetovanje. Podpisani vabi vse člene »Delalskega podpornega društva«, da se udeležijo posvetovanja glede sestave novega zbora, katero posvetovanje bo prih. nedeljo dne 25. t. m. ob 10. uri dopoldne v društvenih prostorih. Anton Čevna, načelnik.

Vesti iz ostale Primorske.

× Odmevi s plesa »Lege« v Poreču! Iz Istre nam pišejo: Za grdobije, ki so se godile na plesu »Lege« v Poreču — o katerem dogodku ste poročali Vi opetovano in menda prvi — se je dne 16. t. m. na okrožnem sodišču v Rovinju krojila pravica. Četorice legaških junakov je zalotila roka, pravice: trije so dobili po trinajst mesecev ječe, jednemu pa so sodniki z ozirom na njegovo mladost prisodili le šest mesecev. S tem je zadoščeno §§. kaz. zakona, vprašanje pa je, da-li je zadoščeno s tem tudi javni vesti, užaljeni ravno zbok razmer, ki omogočajo take dogodke?! Ne, ne! Za sodnike in za državnega pravdnika je stvar zaključena, za državnika in za vse one, ki sledijo dogodkom in ki se zanimajo zanje, torej za politike, za može javnosti pa stvar ni in ne sme biti zaključena. Saj dogodek na plesu »Lege« v Poreču nikakor ni slučaj boleznai za-se, slučaj, ki je odpravljen po razsodbi sodnikov; o ne, ampak to je le eden izmed velikih pojavov jedne splošne bolezni, ki razjeda vseh udih javnega in političnega življenja in ki traja nezmanjšano dalje in bo trajalo tako dalje, dokler uprava države ne prične ziste-

matično in energično zdraviti njo, to splošno bolezen, in ne neha rabiti palijativnih sredstev le za posamične slučaje, ki so le simptomi splošne bolezni.

Gospod urednik, saj mi ne zamerite, ako od takih resnih stvari malce pposkočim na Vašega — »Piccola«. Ta pa zna! Vsako toliko daje čitateljem po eno žličko resnice. Resnica je razdejana na toliko kosov, da je ne more spoznati oko »Piccolovih« čitateljev. Tako je delal tudi v tem slučaju. Vi ste že povdarili piccolovsko »furbarijo«, ki je — prav kakor Ribničan, ki je iskal konja — gori označene dogodke iskal v Gorici, da-si je dobro vedel, da so se vršili v Poreču in je mogel zatrditi svojim potrepljivim čitateljem, da ni nič res. Sedaj, po obsodbi, je sicer priznal, da se je nekaj godilo in da se je godilo v Poreču, ali pol resnice — jako važno polovico resnice — je še potajil, namreč to, da se je dogodek vršil na plesu »Lege«! Tiste »Lege«, ki se usiljuje, da bi nam vzgajala našo mladino: Tiste »Lege«, ki zapeljuje zaslepljene stariše, da bi jej zaupali svoje otročice, za katere so odgovorni pred narodom, svojo vestjo in Bogom! »Piccolo« torej ni hotel povedati, da so si ona četorica na plesu »Lege« stekli kazen, ampak je govoril le o »un ballo popolare«. Ali ni — furbo?! Pa kako lepo je prikril resnico, da so grdobe cesarjevo podobo nesli na ali pred neki kraj, katerega se ne imenuje rado v dostojni družbi!! Menil je namreč: »nell attiguo stanzino«, v sosednjo — sobico! Kdor zna, pa zna!

Vesti iz Kranjske.

* Ljubljanski brivci so sklenili ustanoviti prenočišče za potujoče pomočnike in zadržno skladišče ter da naj bi se povisale cene pri obrtu brivcev, ki naj bi stopile v veljavo s 1. aprilom t. l.

* Razširjenje ljubljanskega kolodvora na juž. železnici, je očitno in jako občutna potreba in so se o tem že vršili dogovori na merodajnih krajih. Kakor se čuje, je sedaj južna železnica vendar pripravljena, razširiti kolodvor proti Resljevi cesti. S tem pa niso povsem zadovoljni na ljubljanskem magistratu, ker bi radi smer na Resljevi cesti ohranili za bodoče eventualno razširjenje mesta in zahtevajo, da bi se kolodvor razširil proti Dunajski cesti. A ker bi to neprimerno več stalo, bi južna železnica o sedanjih razmerah pač ne mogla ugoditi želji magistrata in tako bi se rešitev tega veljavnega in potrebnega vprašanja, lahko zopet zavlekla za več let. Ker je pa potreba razširjenja kolodvora obče in jako intenzivno občutna, upati je, da se tudi občinski svet izreče za prvotni projekt, to je za razširjenje proti Resljevi cesti. Južna železnica bi v tem slučaju baje takoj začela s stavbo.

(Slov. Narod.)

* Jakob Ruda, drama v treh dejanjih, spisal Ivan Cankar. Iz Ljubljane nam pišejo:

Sinoči, dne 16. t. m. vprizorili so v deželnem gledališču ljubljanskem prvič izvorno, tridejansko dramo, Jakob Ruda. Mladi, nadejalni pisatelj je stopil pred sirše, rekel bi, razvajeno glediško občinstvo. Reči pa se mora, da je stopil prednje z lepim vspehom! Snov, razvoj in sploh vse v tej novi drami je naravnost duhovito. Morda bi bilo umestno, ko bi se bil gospod pisatelj udeležil skušenj osebno, ker bi bil gotovo spremenil ali opustil nekatere nedostatke, ki se pa stoprav vidijo na odru.

S svojo dramo je gospod pisatelj razpodel vse one čudne predsodke, ki jih ima mnogo izmed naše inteligence napram slovenskim zlasti mladim piscem. Žal, da je tako! Vse tuje je dobro; kar je lastnega, domačega, pa ne najde milosti pri njih.

Dalje pa moramo povedati, da naše občinstvo nima pravega veselja do drame same. Njemu prija bolj veseloigre, operete in opere, nego pa žaloigre in drame. Kaj se hoče — narobe svet!

Žalosten pojav je, da se v stolici slovenski prvič igra domača drama pred slabo ali vsaj srednje obiskanim gledališčem.

Kar se uprizoritve same tiče, moramo vse hvalno omenjati. V naslovni vlogi je gostoval g. Ignacij Borštnik iz Zagreba, umetnik od temena do tal. Tudi drugi igranci in igralki zaslužijo posebno pohvalo.

Upajmo, da skoro zopet vidimo to izborno dramo — morda z nekaterimi izpremembami — na našem odru!

* K. Buron je odšel tedaj baron Bailon iz Kokrice na Kranjskem. To je pa že res pravo prijateljstvo, ki se v nesreči kaže najbolj močno.

* Drugič v preiskavo pride posestnik iz Rateč, France Frančič, ki je bil obdolžen, da je ustrelil svojo ženo in je bil nedavno izpuščen iz preiskovalnega zapora v Novem mestu, ker preiskava ni donesla nikakih dokazov za njegovo krivdo. Sedaj pa so Frančiča zopet zaprli, ker je baje povedal trem svojim sojetnikom, da je on res sam ustrelil svojo ženo po noči. V tem smislu je baje tudi Helda počastil s svojim zaupanjem.

* Mestna elektrarna v Karloven. Občinski svet v Karloven name-rava ustanoviti mestno elektrarno. Minoli teden sta prišla v Ljubljano karloviški župan Vrbanič in tamošnji mestni višji inženier Kaplar, da si ogledata in proučita ljubljansko elektrarno. Poleg mestne elektrarne ogledala sta si imenovana gospoda tudi ljubljanski mestni vodovod, klavnico, rešilno postajo v »Mestnem domu« in druge naprave. Spremljevali so ju Hribar, višji inženier Žužek in drugi mestni inženierji.

* »Slovensko planinsko društvo« je inelo nedavno svoj redni občni zbor. Društvo ima sedaj 1156 udov in je torej njih število od leta 1898. naraslo za 230. Umrli sta v minolem letu dva uda in sicer notar Stanko Pirnat in predsednik trgovinske zbornice v Ljubljani g. Ivan Perdan. Odbor društva je imel 21 sej in je rešil 607 vlog. Priredil je več izletov in sedem društvenih večerov na katerih so predavali: gea. Borštnar in gg.: župan Hribar (2krat), potem prof. Laharnar, prof. Orožen, prof. Perušek in kontrolor Trstenjak. Poleg tega je bilo še več družini prijateljskih sestankov udov. Vsi društveni večeri so bili kar najbolj obiskani. Društvo amateur-fotografv je priredilo razstavo fotografij. Tudi ta klub je bil izredno marljiv v delovanju.

Društvo je na novo markiralo več poti ter postavilo mnogo kazipotov in napisov. Obisk društvenih koč je vedno mnogoštevilnejši. Sosebno so o tem zastopani češki turisti. Društveni organ »Planinski vestnik« prinaša vesti o društvenem delovanju ter druge poučne in zabavne spise in razprave, ki so turistično-zanimive. Na znanstvenem polju je posebnega velikega pomena meteorološka opazovalnica na Triglavu, ki je bila v minolem letu spopolnjena z novimi aparati. Podružnice ima društvo sedem, ki so vse izredno marljive. Osrednji odbor je stal v korespondenci z znanstvenimi listi, nabiral je statistične podatke, ter je prepuščal svoje koče brezplačno na službo vsem onim, ki so prišli v Alpe v svrhu znanstvenih preiskovanj. Na obnem zboru se je izrekla hvala raznim korporacijam, kakor tudi zasebnikom, ki so delovali v prospeh društva ter se je o tem sosebno imenovalo: kranjski deželni odbor, ljubljanski magistrat, razne hranilnice in posojilnice, in dalje gg.: župnika Aljaža, profesorja dr. Frischaufa, nadučitelja Koebeke in druge.

Vrlemu slovenskemu planinskemu društvu želeli moramo najlepše bodočnosti in smo tudi prepričani, da jo doseže.

* Vojaški nabori na Kranjskem. Z večerajšnjim dnem so se pričeli na Kranjskem letošnji vojaški nabori in sicer se je vršil večeraj in danes nabor na Vrhniki, dne 23., 24., 26. in 27. marca se bo vršil v Ljubljani za sodni okraj ljubljanske okolice, dne 28. in 29. marca pa za mesto Ljubljana. Za dopolnitveni okraj pešpolka št. 97 pa se bodo vršili nabori: dne 24., 25. in 26. aprila v Postojni, dne 28. in 30. aprila v Vipavi, dne 2. in 3. maja v Ilirski Bistrici, dne 5. maja v Ložu, dne 7. maja v Cerkljani, dne 9. maja v Logatcu in dne 11. in 12. maja v Idriji.

* Za podržavljenje pošte v Kranju, na kateri je izredno veliko prometa, je vložila občina kranjska vnovič prošnjo na trgovinsko ministerstvo.

* Blizna meter snega je padlo dne 18. t. m. v Ratečah na Gorenjskem. Ležalo je še od preje mnogo starega snega in ta nameček brzkone ni posebno razveselil tamošnjih prebivalcev.

* Mesto v Ameriko v zapor. Viljem Jakša, 20-letni čevljar z Vinivska v črnomaljskem okraju, je hotel v Ameriko, a njegovemu potovanju je storil konec policaj na ljubljanskem kolodvoru, ker se mu je zdel premlad za tako dolgo potovanje, sosebno pa, ker še ni bil vojak.

* Izvoz oziroma uvoz prašičev v vlada za novomeški okraj zopet dovolila.

Bil je že skrajni čas, ker je bilo v Ljubljani vedno bolj občutno pomanjkanje prešičev.

* Zgorel je v Petriini poldrugo leto stari sinček okrož. stražmojstra g. Piekerta. Otrok je bil sam v sobi in se mu je vnela obleka.

* Zaveza slovenskih učiteljskih društev. Ministerstvo za notranje stvari je odobrilo predlogačena pravila »Zaveze slovenskih učiteljskih društev«, ki se bo odslej imenovala »Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«.

Vesti iz Štajerske.

— »Nemški dom« v Celju. Kdo bi bil mislil! Celjski »Nemci« so se naenkrat spomnili, da je njih nemštvo tako »švoh«, da bi je vsaki slovenski veterček mogel odnesti, ako mu ne postavijo lastnega doma! Da, »Nemci« v Celju hočejo imeti svoj »Nemški dom«, za katerega so baje že nabrali 320.000 kron. No, slovenskemu »Narodnemu domu« se vsekako ne treba bati te celjskonemškutarske konkurence z »Nemškim domom«, v katerega naj se le naselijo oni celjski gospodje, ki tvorijo elito celjskega nemštva in po ulicah — pljuvajo na slovenske dame. Vsak po svoje!

— Ustrelil se je v Mariboru 20-letni natak Miha Bauer. Vzrok je menda ljubezenska afera.

— Demonstracije na graškem vseučilišču proti prof. Frischaufo so ponehale. Burši so se končno naveličali in rektorat je razglasil, da se bo strogo postopalo proti onim, ki bi take demonstracije vprižarjali. No, ta pesek pač nikomur ne bo škodil, a razmere na graškem vseučilišču so — interesantne.

Razne vesti.

Nečloveška obrt. V mestu Cherson na Ruskem so zalotili neko žensko imenom Marija Laruchin, ki je v zvezi s svojo hčerjo pomorila neverjetno mnogo malih nesrečnih otrok. Mej istimi je bilo seveda največ nezakonskih otrok. Zlobnica je vršila to nezasišano krvavo delo, kakor nekako obrt. Pod njeno streho so našli kakih 20 otroških trupel. Pokazalo se je, da so uboge male žrtve umirale vsled lakote ali pa nasilne smrti.

Koliko stanejo Angleže ogerski konji? Poprek velja 1 konj 800 kron, a nakupili so 3000 konj. Vkreali so konje na Reki v veliko angleško ladijo, ki je v to svrhu morala spremeniti svoje notranje prostore v velik hlev. Z Reke so prepeljali konje v Durban. Vožnja traja 35 do 40 dni. Da so ti ogerski konji jako »slani«, razvidi se iz sledečega: 3000 konj po 800 K velja 2.400.000 K, troški za transport, nadzorovanje in oskrbovanje za vsakega konja do Reke 100 K, torej 300.000 K. Prenaredba parnika v hlev 240.000 K. Troški za prepeljatev na morju za vsakega konja 6 K na dan: za 35 dni torej za 3000 konj 610.000 K. Plača in oskrba spremljevalcev konj do Durbana in nazaj 17.880 K ter pristranske pristojbine 1.200.000 K. 3000 ogerskih konj velja torej angleško državo v Durbanu 4.777.880 K ali vsaki konj nad 1600 K.

Brzovjavna poročila.

Nadvojvodinja Elizabeta odpotovala.

MIRAMAR 21. (K. B.) Nadvojvodinja Elizabeta je danes zjutraj ob 8. uri in 45 minut odpotovala v Gries v spremstvu grofa Bellegarde in grofinje Coudenhove.

Baron Hein zopet v Ljubljani.

LJUBLJANA 21. (K. B.) Deželni predsednik baron Hein, ki je po svoji bolezni zopet popolnoma okreval, povrnil se je iz Opatije in je zopet prevzel vodstvo deželne vlade.

Gospodska zbornica.

DUNAJ 30. (K. B.) Gospodska zbornica je imela danes sejo, v kateri je odobrila več predlog, sprejetih v zbornici poslancev, mej drugim zakon o podporah bednemu prebivalstvu in zakon o podaljšanju ustavljenja postopnega zvišanja davka od stanarine in 5% davka od čistih dohodkov za Trst in okolice. Zakon o statistiki delavcev izroči posebnemu odseku, katerega izvolijo v prihodnji seji. Potem so zaključili sejo.

Starke.

OUSTI 20. (K. B.) Stavko je smatrali končano. Na vseh rudnikih delajo malone

polnoštevilno. Radi demonstracij je uloženih 23 kazenskih ovadb.

DUHOVCOV 20. (K. B.) Na 16 rovi delajo polnoštevilno, na ostalih z dvema tretjinama delavcev. Vsled brezuspešnega izida stavke sta morala dva voditelja zbežati.

900-letnica akademije.

BEROLIN 21. (K. B.) Slavje 200-letnice akademije se je večeraj zaključilo s sijajno pojedino, katere so se udeležili zastopniki oblasti, kakor tudi mnogoštevilni učenjaki iz Nemčije in inozemstva, skupaj kakih 300 oseb.

Kuga.

SIDNEY 20. (K. B.) Tukaj sta dve osebi na novo zboleli za kugo.

KALKUTA 20. (K. B.) Kugase močno razširja. V Bengalenu je bilo zadnji teden 4725 slučajev kuge, in sicer mej temi 2044 v Patna in 744 v Kalkuti.

Dhamat paša se noče vrniti.

PHILIPPOPEL 21. (K. B.) Po poročilih iz Carigrada so izpodletele tudi zadnje poskušnje, da bi Dhamat Mahmond pašo in njegovega sina pregovorili k vrnitvi.

Rusija ne nastopi proti Angliji.

PARIZ 21. (K. B.) »Matin« izjavlja, da je vest, ki jo je prinesel »Berliner Local-Anzeiger«, da Rusija v sporazumu z Francijo in Nemčijo pripravlja proti Angliji naperjeno noto, neutemeljena, s pripombo, da sta Francoska in Nemčija s svojima izjavama najnovejšega datuma dovolj označili svoje stališče.

Dogodki v Skoplju.

CARIGRAD 21. (K. B.) V krogih turške porte izjavljajo, da vali iz Skoplja, Hatie paša, ki je bil poklican sem, da poroča o stanju, ni odstavljen od službe in se morda zopet povrne na svoje mesto.

Iz angleškega parlamenta.

LONDON 20. (K. B.) V večerajšnji seji spodnje zbornice so sprejeli po večurni debati v drugem čitanju finančni zakon s 182 glasovi proti 30, in zakon o cenzu za Veliko Britanijo v tretjem čitanju.

Vojna v južni Afriki.

Gouverner Milner.

CAPSTADT 20. (K. B.) Gouverner Milner je odpotoval večeraj v spremstvu svojega vojaškega in zasebnega tajnika.

Protiprotklamacija predsednika Steijn.

LONDON 21. (K. B.) Maršal Roberts poroča iz Bloemfonteina večerajšnjega dne: Lord Kitchener je zasedel Priesko. Transvaalski Buri so ušli čez reko. 33 Burv je bilo ujetih in pripljenjenih je bilo 200 pušk s pripravo, zalogo, kakor tudi razstrelivo. Predsednik Steijn je izdal protiprotklamacijo, glasom katere bo vsaki Bur, ki se noče boriti proti Angležem, kakor izdajalec ustreljen. Na meji dežele Basuto pričenjajo Buri ustajo.

Trgovina in promet.

Pripravljalna dela za bodočo carinsko tarifo v Avstriji

so se že pričela na Dunaju. Prva poizvedovanja se tičejo izdelkov papirja in snovi, iz katerih se izdeluje papir. V ta namen so bili pozvani na posvetovanja zastopniki tovarn papirja najrazličnejih vrst. Zlasti so morali le-ti povedati svoje menenje, kako bo formulirati novo tarifo v obrambo interesov industrijalecev in trgovcev te stroke, kateri interesi se mnogokrat križajo.

Za odpravo klavzule v pogodbi z Italijo.

Posl. Viljelm Pfeifer in tovariši so stavili v zbornici poslancev ta-le predlog za odpravo klavzule o carini na vino v novi pogodbi, ki se ima skleniti z italijansko kraljevino, in za zvišanje uvozne carine na italijansko vino:

Pod točko 5, III. zaključnega zapisnika k trgovinski pogodbi s kraljevino Italijo od dne 6. decembra 1891 se nahaja takozvana italijanska klavzula o carini na vino, glasom katere se carina na italijansko vino, uvoženo v Avstro-ogersko, lahko zniža od 20 gld. na 3 gld. 20 kr. Dovolitev te znižane carine je takoj, ko je stopila v veljavo, vzbudila v vrstah naših producentov resno vznemirjenje ter je tekom osmih let, kar obstoji, znatno oškodovala naše dežele.

Kajti pričakovanje naše vlade, ki je je gojila o posvetovanju glede trgovinske pogodbe od dne 6. decembra 1891, da se namreč Italija ne bo posluževala carinskih olajšav, dovoljenih ji z novo pogodbo, kakor ni upo-rabljala znižane carinske tarife, dovoljene ji s pogodbo od dne 7. decembra 1887, — se

žalibog ni uresničilo. Nasprotno se je Italija znatno posluževala te klavzule, kakor to dovolj jasno izhaja iz statističnih izkazov o naši zunanji trgovini.

Uvožena količina italijanskega vina za znižano carino v znesku 3 gld. 20 novč. je znašala:

leta 1892 (od 27. avg. do 31. dec.) 473.415 m. st.
„ 1893 1.185.794 „ „
„ 1894 884.001 „ „
„ 1895 774.904 „ „
„ 1896 845.601 „ „
„ 1897 1.398.431 „ „
„ 1898 1.505.203 „ „

Skupaj 7.067.409 m. st.

ki pomenjajo trgovinsko vrednost 70.000.000 gld. — Teh 70.000.000 gld. je odšlo iz naše monarhije na Italijansko.

Ako pomislimo, da so stroški obdelovanja vinogradov na Italijanskem nasproti tukajšnjim visokim stroškom pridelovanja skoro ničevi, da na Italijanskem trtne in grozdne bolezni ne razsajajo tako kakor pri nas, da torej tudi stroški preprečevanja in zdravljenja istih niso tako visoki, je pač jasno, da ob carinski olajšavi italijanskemu vinu naša vina ne morejo tekmovali z istim ter da italijansko bolj in bolj izpodriva naša vina. Avstrijsko vinarstvo treba torej varovati proti tej konkurenci s tem, da se dosedanja uvozna carina na italijanska vina primerno zviša; ker ostane trgovinska pogodba z Italijo v veljavi do 31. decembra 1903 ter se mora vršiti pogajanje, predno poteče ta doba, predlagamo:

Visoka zbornica naj sklene:

»Vlada se pozivlja, da o sklepanju nove trgovinske pogodbe z Italijo odpravi takozvano klavzulo o carini na vino ter da primerno zviša carino na italijansko vino, uvoženo v našo monarhijo.«

Na Dunaju, dne 9. marca 1900.

Pfeifer, Pogačnik, Povše, dr. Krek, Žičkar, dr. Žitnik, dr. Gregorec, Borčić, Zoré, dr. Stojan, Karatnicki, Spineniki, Spinčić, dr. Bulat, Šupuk, Vuković, Kušar, dr. Laginja, dr. Klaić, dr. Trumbić, dr. Gregorič, Einspieler, Biankini, dr. Ferjančič, Veneajz, Ochymowicz, Barwinski.

Kabel med Carigradom in Nemčijo.

Od nemške strani so nedavno temu povabili turško vlado, naj določi mesto za postajo kabelna (podvodnega brzojava) Carigrad-Constanza, ker bo kabel skoro dovršen od strani vzhodno-evropske družbe. Turška vlada sicer še ni odgovorila, vendar pa ni misliti, da bi delala težave polaganju kabelna.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 21. Pšenica za oktober K 7.70 do 7.71. Pšenica za april K 7.46 do 7.47 Rž za oktober K 6.54 do 6.55. Rž za april K 6.30 do 6.31 Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 5.26 do 5.27. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 4.91 do 4.92

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje omejeno, mlačno Prodaja: 11.000 met. stot. 5 st. ceneje. Vreme: lepo.

Hamburg 21. Trg za kavo. Santos good average za mare 36.25 za maj 36.75, za september 37.50 za december 38.25 Denar.

Havre 21. Kava Santos good average za februar 50 k. frankov 44.25, za juli 50 k. frankov 45.—.

Dunajska borza dne 21. marca..

	danes	večeraj.
Državni dolg v papirju	99.30	99.30
„ v srebru	99.10	99.10
Avstrijska renta v zlatu	98.25	98.05
„ kronah 4%	99.50	99.50
Kreditne akcije . . .	235.40	234.80
London 10 Lsr. . . .	242.85	242.80
20 mark	23.69	23.68
Napoleoni	19.30	19.29
100 italijanskih lir . .	90.20	90.20
Cekini	11.37	11.37

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnice brez da bi se za to kaj zaračunao.

Poslano.

O priložnosti zadajih državnoborskih volitev na Gorškem je gosp. Anton Černe mlajši iz Tomaja razžalil učiteljski stan z besedami: »učiteljska banda«. Nekateri učitelji sežanskega okraja so zato proti njemu uložili tožbo radi razžaljenja časti, a na obravnavi je gosp. Černe obžaloval svoje nepremišljene besede in se zavezal v sodnem zapisniku od 6. marca t. l., da tekom 3 dni da v listu »Edinost« objaviti izjavo v tem zmislu. Nadalje se je v istem zapisniku gosp. Anton Černe podvrget pogoju, da imajo obtožitelji pravico na njegove stroške objaviti omenjeno izjavo, ako ne bi obtoženeec storil tega v goridoločenem roku.

Ker gosp. Anton Černe ml. v resnici ni držal svoje besede in izpolnil prevzete dolžnosti, objavljajo obtožitelji po omenjenem sodnem zapisniku sestavljeno

IZJAVA.

„Podpisani Anton Černe ml. obžalujem, da sem dne 29. januarja 1900 v naglici izgovoril v restavrantu Mahorčič v Sežani besede „učiteljska banda“ in izjavljam, da nisem imel namena s tem žaliti učiteljski stan“.

Napadani učitelji.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. omn.	Nabrežina, Cervinjan, Benetke
8.— „ brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25 „ „	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.— „ omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 „ post.	Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
12.45 pop. omn.	Kormin, zveza Cervinjan, Benetke
4.35 „ „	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30 „ „	Benetke (via Cervinjan in via Videm) Rim (via Bixij) naravnost.
6.25 „ post.	Dunaj, zveza z Reko
8.15 zvč. brzovl.	Kormin
8.15 „ „	Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45 „ meš.	Nabrežina, Videm, Benetke do Mürzschlaga
9.45 „ „	(samo ob sredah) ekspres v Ostende
6.10 „ „	(samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš.	iz Mürzschlaga, Beljaka itd.
7.33 „ „	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45 „ brzovl.	iz Kormina
9.28 „ „	Dunaj, zveza s Pešto, Mihim
10.25 „ post.	Dunaj, zveza z Reko
10.40 „ brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20 „ omn.	iz Benetk (via Cervinjan)
5.35 pop. post.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45 zvč. omn.	iz Italije preko Kormina
8.30 „ brzovl.	iz Italije preko Kormina
9.— „ „	Dunaj, zveza z Reko
11.35 „ omn.	iz Italije preko Kormina
10.38 pdp.	(samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 „	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 „	brzovl. Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 „	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp.	Divača
9.35 „	Pulj, Rovinj
11.15 „	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zvč.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 „	brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 „	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Spedicijska poslovnica

Gašpar Hvalič
v Gorici v ulici Morelli št. 12.

se toplo priporoča Slovencev v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljanje nepoškodovanega blaga se zagotavlja.

ZALOGA POHIŠTVA IN GLEDAL

Rafaella Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, zbirne in peresne, ogledal in železnih blagajen, po cenah, da se ni bati konkurence.

Mala oznanila.

Kod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena piemirno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Pirih Ivan ulica Media št. 3., toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladličarne.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladličarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladličarno 3krat na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pečivo za blazajoče se praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča enj. trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sta shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

Zaloga dog in sodarski mojster.

Abram Fran Ulica S. Francesco št. 2
Trgovec z dogami in sodarski mojster, izdeluje vsakovrstne sode in posodo. Delo solidno, cene zmerne.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina št. 9, priporoča svojo zalogo kolonialnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12
priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turske moke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Podučevanje jezikov.

Jurca Katinka v ulici Valdirivo št. 17 I. nads. podučuje doma ali zunaj francoski, nemški, slovenski in italijanski jezik v najkrajšem času po najnovejših metodah.

Civilni in vojaški krojač.

G. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborna zaloga vsakovrstnega blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima Ivan Drufovka v Gorici na Travniku št. 5. Podružnica v Sežani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

Pohištvo in mēblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mēbljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetiranimi in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del. Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Srebrno uro

je zgubil dne 7. marca t. l. neki ubog delavec iz Istre na poti od Ricmanj do domobranske vojašnice (Rocol). Pošten najditelj se pozivlje, da jo prinese proti primerni nagradi upravi našega lista.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.
(Slovanska čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastave po 5 1/2%. Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne. Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

FILIJALKA
G. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 3/4 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepst z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablounz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Prodajni.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranje.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohranje vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

!!Nezaslišano!!

191 predmetov za samo
2. gld. 10 kr.

- 1 krasna pozlačena ura, jamčena tri leta.
- 1 pozlačena verižica.
- 1 krasen etni za smodke.
- 1 fino toaletno obrobjeno zrealo s pokrivalom.
- 1 notes vezan v angleško platno.
- 1 oprava zapestnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 oprava naprsnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 par uhanov iz double-zlata I. vrste z vdelenimi biseri.
- 1 zelo koristna pisalna oprava.
- 1 toaletno milo prijetne vonjave.
- 72 najboljših jeklenih peres.
- 25 finih pismenih zavitek.
- 25 pol finega pismenega papirja in
- 50 koristnih pradetov za gospodinjje.
- Imenovanih 191 krasnih predmetov razpošilja samo za 2 gold. 10 kr. (ura sama stane toliko) švicarska izvozna tvrdka

H. SCHEUER, Krakovo

Josefsgasse šte. 46.

Kar ne ugaja, se sprejema nazaj v teku 8 dnij.
Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Prva slovenska izdelovalnica mrežic za plinovo luč (Auer)

Javljam slavn. občinstvu, da sem odprl svojo izdelovalnico in prodajalnico nepregorljivih mrežic za plinovo luč (Auer) na vogalu

Piazza Negozianti in Via dell' Arsenal

Uvažuje geslo:

»Svoji k svojim«

se priporočam za obilne naročbe.

Dragotin Vitez

SEMENA

z nasadov cvetic, travnikov itd.
tvrdke Wolfner & Weisz

na Dunaju

po cenah, da se ni bati konkurence.

Zaloga v Trstu:

Roberto Bambule

cvetličar

v Via delle Torri (Palača Diana).

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krep in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno po-
loženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornereje ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Narodna jed

postati morajo testenine iz Prve kranjske tovarne testenin
Znideršič & Valenčič v Il. Bistriči po njih izbornem okusu,
obilni redilnosti, nizki ceni in enostavnem pripravljanju. Zahtevajte
jih v vseh prodajalnicah jestvin.